

Nasjonal felleskomponenter

Noen sentrale spørsmål knyttet til organisering og styring

Arild Jansen

Avdeling for forvaltningsinformatikk/
Senter for rettsinformatikk, UIO

<http://www.afin.uio.no/>
arildj@jus.uio.no

To typer felleskomponenter

Innholdskomponenter (grunndata) dekker **lovpålagt** oppgave

- I dag: Folkeregisteret, Enhetsregisteret, Matrikkelen,..
- Ansvar for utvikling/drift er knyttet til etaten (og departement) som forvalter regelverket - kan ikke flyttes ut.

Rene tekniske (service) infrastruktur-komponenter er **lovregulert** oppgave og nødvendig for digital forvaltning

- I dag : ID-porten, AltInn, digital postkasse, kontakt- og reservasjonsregister
- Ansvar og styring kan ligge "hvor som helst", men nødvendig at et departement har et forpliktende eierskap til hver av dem

Modeller for utvikling, forvaltning og kostnadsfordeling/ gevinstrealisering vil være ulike for hver av disse

Viktige og nødvendige avklaringer

- Fastlegge hva som er hovedmålet (ene) med den enkelte felleskomponent
 - Avklare hvem som er primærbrukere (brukerperspektivet)
 - Avklare prioriterte funksjonsområder (*Fleksibilitet* eller *skreddersøm*)
- Avklare forpliktene eierskap for den enkelte FK og hvilke styringsprinsipper/modell som er best egnet
 - Eks: Tradisjonell etatsstyring versus mer nettverks/brukerstyring
- Fastlegge forretningsmodeller:
 - Fellesfinansiering versus kostnadsdeling via budsjettene
 - Brukerfinansiering gjennom transaksjonskostnads-betaling, ...

Arkitektur-prinsipper er nødvendig –
Men unngå at de blir en svøpe:
Modulariser!

Gevinstrealisering : Hvilke resultater og effekter skal den felleskomponentene bidra til å oppfylle?

- *Effektivitet* - fokus på mer kostnadseffektiv utvikling og drift/forvaltning rasjonalisering
- *Kvalitet* – fokus på bedre data som grunnlag for brukertjenester
- *Økt tilgjengelighet*: sikre at alle legitime brukere har tilstrekkelig tilgang til
- *Økt samlet funksjonalitet* - utover hva den enkelte virksomhet ønsker
- *Innovasjon og næringsutvikling*, stimulere til nyskapning i privat sektor

Den enkelte felleskomponent kan ikke oppfylle disse målene samtidig!

Temaer for diskusjonen

- Hvordan sikre enighet om mål og gevinstrealisering (forretningsmodeller)
- Frivillighet eller tvang i bruk av ulike løsninger
 - Fellesløsninger eller «markedsløsninger»
- Ansvars- og myndighetsforhold: hvordan sikre at noen føler eierskap og samtidig bidrar til å få gevinstene
- Balansen mellom sentral versus lokal (brukernær) kompetanse

Omfattende styringsregimer er kostbare, rigide og ofte ansvarsfraskrivende

